

5. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект: монографія / [Саблук П.Т., Шпикуляк О.Г., Курило Л.І. та ін.] – К. : ННЦ ІАЕ, 2010. – 706 с.
6. Малік М.Й., Шпикуляк, О.Г., Лузан, О.Ю. Інститути й інституції у розвитку інтеграційних процесів в аграрній сфері // Економіка АПК. – 2013. – № 4. – С. 86–92.
7. Тивончук С.О., Тивончук Я.О. Організаційно-економічний механізм активації інноваційного розвитку агропродовольчого комплексу України в ринкових умовах (концептуальні та методичні положення) // Економіка АПК. – 2013. – № 7. – С. 98–105.
8. Федулова Л.І. Економіко-технологічний аспект регіональних теорій розвитку [Текст] // Економічна теорія. – 2012. – № 1. – С. 65–81.
9. Федулова Л.І. Тенденції розвитку інноваційної політики та її вплив на економічне зростання [Текст] // Економіка і прогнозування. – 2011. – № 2. – С. 63–81.
10. Федулова Л.І. Концептуальна модель інноваційної стратегії України [Текст] // Економіка і прогнозування. – 2012. – № 1. – С. 87–100.
11. Шпикуляк О.Г. Етапність інноваційного процесу та оцінка ефективності інноваційної діяльності [Текст] // Економіка АПК. – 2011. – № 12. – С. 109–116.
12. Шубравська О. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки України: теоретико-методологічний аспект [Текст] // Економіка України. – 2012. – № 1. – С. 27–35.
13. Тивончук С.О., Тивончук Я.О. Формування організаційних форм трансферу технологій в агропромисловому виробництві // Економіка АПК. – 2013. – № 2. – С. 93–100.
14. Реалізація пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та отримані результати у 2012 р. / Аналітична довідка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dknii.gov.ua/?q=node/1066>.
15. Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій за 2012 рік / Аналітична довідка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dknii.gov.ua/?q=node/1066>.
16. Наукова технологічна сфера України / Довідник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dknii.gov.ua/?q=node/1066>.
17. Тарасова І.І., Теоретичні основи і моделі інноваційного процесу в економіці // Економіка АПК. – 2013. – № 5. – С. 80–86.

УДК 332.14:338.43

Гоцелюк А.Ю.
аспірант

Миколаївського національного аграрного університету

НАУКОВІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «СІЛЬСЬКІ ТЕРИТОРІЇ»

Досліджено сучасні наукові підходи до формування дефініції «сільська територія», її сутності та складових. Запропоновано власне твердження сутності поняття «сільські території». Визначено основні функції сільських територій, що сприяють ефективному соціально-економічному розвитку села.

Ключові слова: сільські території, сільські населенні пункти, сільський розвиток.

Гоцелюк А.Ю. НАУЧНЫЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ СУЩНОСТИ ПОНЯТИЯ «СЕЛЬСКИЕ ТЕРРИТОРИИ»

Исследованы современные научные подходы к формированию дефиниции «сельская территория», ее сущности и составляющих. Предложено собственное утверждение сущности понятия «сельские территории». Определены основные функции селских территорий, способствующие эффективному социально-экономическому развитию села.

Ключевые слова: сельские территории, сельские населенные пункты, сельское развитие.

Gotseluk A.Y. SCIENTIFIC APPROACHES TO THE ESSENCE OF THE CONCEPT OF «RURAL AREAS»

Theoretical the modern scientific approaches to the formation of the definition of «rural area», its entities and components. Proposed by the approval of the essence of the concept of «rural area». Defines the main features of rural areas, promoting the effective socio-economic development in rural areas.

Keywords: rural areas, rural settlements, rural development.

Постановка проблеми. В сучасних умовах особливо гостро ставиться питання розвитку українського села. Питання сутності і завдань визначення поняття і політики розвитку сільських територій є важливим, стратегічним аспектом функціонування держави в цілому. Саме тому, щоб вирішити проблему розвитку «сільських територій», необхідно, в першу чергу, чітко визначитись із змістом поняття «сільська територія».

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження теоретичних, методичних та прикладних аспектів, пов'язаних з особливостями визначення понятійно-категоріального апарату сільських територій, висвітлюються у наукових працях С.М. Газуди, І.В. Гончаренко, В.М. Єрмоленка, О.В. Коваленка, Л.В. Лисенка, А.В. Лісового, М.Й. Маліка, В.В. Мамонова, С.І. Мельника, О.І. Павлова, І.П. Прокопа, В.П. Славова, М.П. Талавирі, В.М. Трегубчука, П.Д. Шаповал, В.В. Щербатюка, В.Ю. Уркевича, К.І. Якуба, та інших. Проте й досі залишається багато актуальних питань щодо об'єктивної оцінки визначення сутності та змісту поняття «сільські території».

Постановка завдання. Метою статті є дослідження сучасних наукових підходів до формування дефініції «сільська територія», її сутності, складових та функцій.

Виклад основного матеріалу. Останім часом поняття «сільські території» широко використовується в науковій літературі, проте у визначенні їх сутності та змісту поки що переважає вузькоспеціалізований підхід, тобто кожна наукова дисципліна щодо дефініції даного поняття виокремлює власні дослідження. Тому складається невідповідність між практикою застосування цього поняття та ступенем його науково-прикладної вивченості.

Так, з погляду економіки, соціології, економічної та соціальної географії, поняття «сільська територія» визначається як залюднена місцевість за територією великих міст з її природними умовами, ресурсним потенціалом, сільським населенням і уречевленою працею та різними елементами матеріальної культури.

На сучасному етапі розвитку продуктивних сил та загальноекономічних відносин сільську територію розглядають як складову соціально-економічної

територіальної системи, розвиток якої визначається головним чином ступенем зрілості внутрішньосистемних інтеграційних зв'язків, економічної та соціальної сфери і органів управління.

Науковець В.В. Мамонова в процесі своїх наукових досліджень дійшла висновку, що територія – це багатофункціональна соціально-економічна система, що має просторове розташування та відносну відокремленість від зовнішнього середовища, складається з елементів, зв'язків та відносин між ними, а також процесів що відбуваються між ними [10, с. 9].

Поняття «територія» зовсім не тотожне поняттю «місцевість». Як категорія термін «сільська територія» відбиває закономірні зв'язки й відношення, які існують у реальній дійсності сільської місцевості. Тобто за змістом сільська територія є більш широким поняттям, ніж сільська місцевість.

В українській мові поняття «сільська територія» стосується земельного простору, на якому розміщується сільський населений пункт, проживає сільське населення, виробляється селянами сільськогосподарська продукція. За даним визначенням можемо зазначити, що основними складовими елементами сільських територій є земельний простір, село (селище), сільське населення (селяни), інфраструктура та сільськогосподарське виробництво [1].

Видатний економіст С.І. Мельник вважає, що сільська територія – це історично сформований елемент поселенської мережі, що поєднує організаційну й функціональну сукупність селищ, хуторів, односімейних та інших утворень, які знаходяться під юрисдикцією сільських рад [11, с. 342].

За визначенням О.І. Павлова сільські території – це не лише просторовий базис виробництва, а й природне середовище та місце життєдіяльності людей. Саме тому від людини, її культурно-освітнього рівня, професійної підготовки, вмотивованості, бажання та вміння працювати і господарювати залежить ефективність використання території [12, с. 116].

І.В. Гончаренко визначає сільські території як цілісну систему зі своїми структурою, функціями, зв'язками із зовнішнім середовищем, історією, культурою, умовами життя населення, яка характеризується великою кількістю взаємопов'язаних підсистем різних типів з локальними цілями, багатоконтурністю управління [2, с. 204].

І.П. Прокоп зазначає, що термін «сільські території» використовують для позначення сільської місцевості конкретних частин країни, а саме природно-економічних, адміністративно-територіальних утворень. Важливим аспектом існування сільських територій є те, що вони є ресурсною базою для сільського господарства, існують у тісному зв'язку, але кожний своїм шляхом [13, с. 50].

За твердженням науковця К.І. Якуба сільські населені пункти – це адміністративно-територіальні одиниці незалежно від їх розміру (хутір, село, сільська рада, район тощо) з наявним населенням, природно-економічним і соціальним потенціалом та відповідними органами управління соціально-економічним розвитком цих населених пунктів, а територіально-просторове розміщення їх сукупного ресурсного потенціалу можна вважати сільськими територіями [20, с. 61].

А.В. Лісовий визначає сільські території як одну з найважливіших частин народногосподарського комплексу країни, що включає обжиту місцевість поза територією міст з її умовами та ресурсами, сільським населенням і різноманітними основними фондами на цих територіях [8, с. 25].

М.П. Талавира визначає сільську територію як складну і багатофункціональну природну, соціально-економічну та виробничо-господарську структуру, що характеризується сукупністю притаманних їй особливостей: площею земельних угідь, на яких вона розміщена, чисельністю проживаючих і зайнятих у виробництві чи обслуговуванні людей, обсягами і структурою виробництва та розвитком соціальної й виробничої інфраструктури сільської місцевості [15, с. 35].

Професор М.Й. Малік трактує сільські території як історично сформовані в визначених межах сукупність, що поєднує в собі організаційно-територіальну і територіальну-функціональну приналежність (виробництво, переробка, реалізація) сільськогосподарської продукції [4, с. 52].

Л.В. Лисенко зазначає, що сільська територія – це територіальна одиниця самоуправління, що діє в рамках закону, заснована на власному досвіді, специфіці господарювання, яка об'єднує навколо себе громаду з метою управління життям, вирішення спільними зусиллями проблем і сприяння розвитку даної території [9, с. 74].

Якщо розглядати наведені у вітчизняній літературі визначення поняття «сільська територія», слід погодитися з думкою академіка УААН П.Т. Саблука, що «сільську територію необхідно розглядати як складну багатофункціональну природну, соціально-економічну й виробничо-господарську систему з властивими їй кількісними, структурними, природними та іншими характеристиками» [3, с. 21].

На думку В.П. Славова і О.В. Коваленка, «сільська територія є економічно-екологічною категорією, регіонально-територіальним утворенням зі специфічними природно-кліматичними, соціально-економічними умовами, де економічно і екологічно збалансовані та енергетично взаємопов'язані різні ресурси (природні, трудові, матеріальні, енергетичні, інформаційні, фінансові тощо) з метою створення сукупного суспільного продукту конкретної території та повноцінного життєвого середовища для сучасного і майбутніх поколінь» [14, с. 69].

В.М. Трегобчук зазначає, що термін «сільські території» використовують для позначення сільської місцевості конкретних частин країни, а саме природно-економічних, адміністративно-територіальних утворень та ін. Важливим аспектом існування сільських територій є те, що вони є ресурсною базою для сільського господарства, розвиваються у тісному зв'язку, але кожний – своїм шляхом [16, с. 70].

На думку В.Ю. Уркевича, сільською територією можна вважати територію, що знаходиться поза межами міст та до якої входять як сільські населені пункти, так і переважно зони сільськогосподарського виробництва та сільської забудови [19, с. 25].

В.М. Єрмоленко визначає поняття «сільська територія» як просторово-географічне середовище проживання і виробничої діяльності населення, яке у переважній більшості займається сільськогосподарським виробництвом і організоване переважно у межах окремого сільського населеного пункту з територіальним органом управління на рівні сільської ради, а також – середовище розміщення виробничих і рекреаційних ресурсів, необхідним для забезпечення життєдіяльності [7, с. 25].

П.Д. Шаповал визначає сільську територію як історично сформовану поселенську структуру, що об'єднує у своїх межах сукупність сіл, селищ, хуторів, які перебувають під юрисдикцією сільських (селищних) рад [17, с. 73].

З позиції системного підходу сільські території виступають як просторова цілісність, в якій розміщені та функціонують компоненти природного, виробничого та соціального середовищ.

Отже, на нашу думку, сільські території – це просторова земельна цілісність з певними ресурсами (земельними, водними, лісовими, повітряними) та з сільською поселенською мережею, жителі якої постійно проживають у межах сільських поселень і здійснюють як сільськогосподарське, так і несільськогосподарське виробництво та займаються необхідною для існування села господарською та управлінською діяльністю.

На сільські території покладено виконання низки функцій. До основних з них слід віднести економічну, соціальну, демографічну, виробничу, організаційно-управлінську, природно-відтворювальну, рекреаційно-оздоровчу та культурну функції (рис. 1).

Так, економічна функція сільських територій зумовлена тим, що на них створюються матеріальні блага, які призначені задовольняти найважливіші потреби споживачів. Нині даний процес відбувається в умовах жорсткої конкуренції, вільного вибору партнерів для ефективного ведення господарства, ціноутворення під впливом попиту та пропозиції державного регулювання. Адже сільськогосподарська продукція формує основу продовольчої безпеки як державного, так і регіонального, місцевого та особистого рівнів, а також закладає фундамент економічної незалежності країни [18, с. 75].

З метою ефективного виконання економічної функції сільських територій вітчизняне законодавство передбачає надання аграрним товаровиробни-

кам права вільного вибору форм власності і напрямів трудової та господарської діяльності, повної власності на результати своєї праці; спрямування інвестицій на першочергове створення матеріально-технічної бази з виробництва засобів механізації, хімізації, переробної промисловості, будівельної індустрії для агропромислового комплексу з метою поліпшення його соціально-економічного становища; товарообміну між промисловістю та сільським господарством на основі паритетного ціноутворення на їх продукцію; регулювання відносин агро-товаровиробників і держави за допомогою системи фінансування, кредитування, оподаткування, страхування та інше.

Соціальна функція сільських територій пов'язана з життям та стосунками людей, які на ній проживають. В преамбулі до Закону України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» [6] вказується на пріоритетність соціального розвитку села. Об'єктивний характер такого підходу впливає із значущості продукції сільського господарства у життєдіяльності людини і суспільства, з потреби відродження селянства як господаря землі, носія моралі та культури.

Законодавством закладається стратегічний вектор нарощування обсягів капіталовкладень і матеріально-технічних ресурсів для розвитку сільських територій в частині зміцнення соціальної інфраструктури. Для цього передбачається будівництво в сільській місцевості об'єктів освіти, охорони здоров'я, культури і спорту, водопроводів, каналізаційних систем та споруд, мережі газопостачання і електропостачання, шляхів, об'єктів служби побутової, благоустрій території, а у трудових недостатніх селах спорудження житла, здійснювати за рахунок державного і місцевого бюджетів. Якщо спорудження зазначених об'єктів здійснюється за власні кошти суб'єктів господарювання, то понесені ними витрати відшкодовуються з Державного бюджету України.

Демографічна функція сільських територій полягає в тому, що в сільській місцевості відбувається відтворення як сільського населення, так і сільських населених пунктів різних видів [18, с. 77]. Згідно законодавства України держава забезпечує проведення демографічної політики щодо зміни міграційних процесів на користь села, створюючи соціально-економічні умови для природного приросту сільського населення, перш за все, через підвищення народжуваності, всебічного розвитку сім'ї шляхом запровадження системи пільг; створення рівних можливостей для всіх громадян, які проживають і постійно працюють у сільській місцевості, в задоволенні соціальних, культурно-освітніх і побутових потреб.

Виробництво продукції рослинництва і тваринництва постає однією з основних задач сільських територій. Їх виробнича функція здійснюється завдяки поєднанню в сільській місцевості необхідних для розширеного відтворення матеріальних благ людських, земельних, природних, технічних, технологічних, фінансових та організаційно-управлінських ресурсів [18, с. 79].

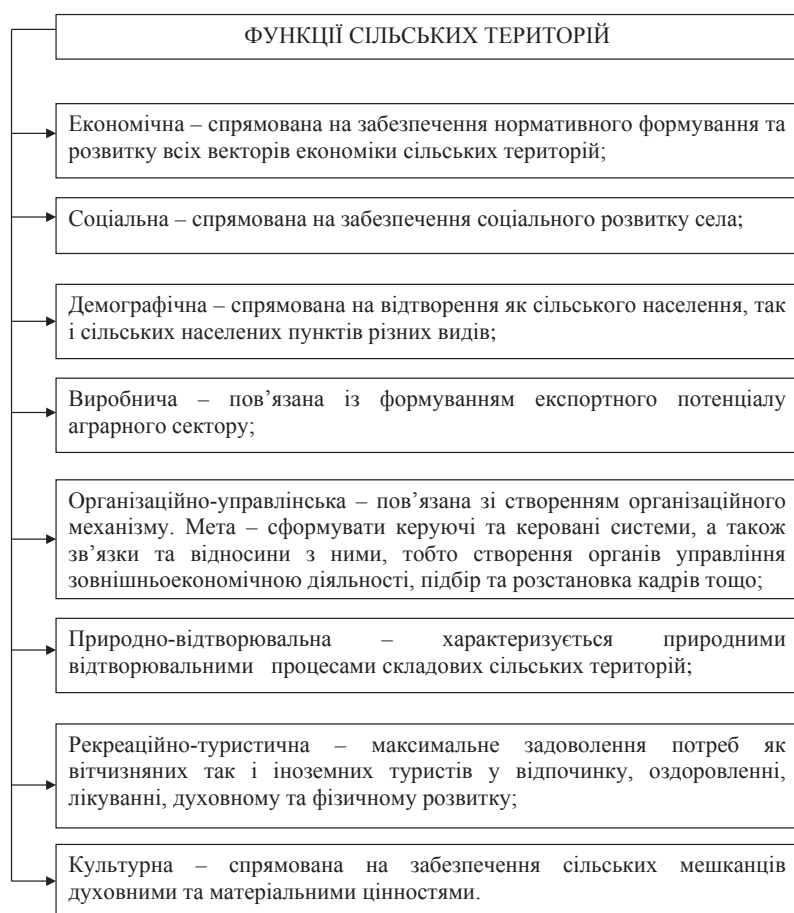

Рис. 1.1. Функції сільських територій

Насамперед, виробнича функція сільських територій спрямована на ефективний розвиток зовнішньо-економічної діяльності, покращення сприятливого інвестиційного клімату, організацію та безпосередню участь у різноманітних ярмарках, виставках, аукціонах та торгах.

Пріоритетний характер посилення виробничої функції сільських територій законодавством України [6] передбачає: створення необхідної ресурсної бази для всебічного задоволення виробничих потреб аграрного сектору; підготовку і підвищення кваліфікації спеціалістів та кадрів масових професій для всіх господарств і напрямів виробничої діяльності сільського господарства; формування програм будівельно-монтажних робіт і забезпечення їх матеріально-технічними ресурсами та обладнанням на всіх рівнях управління здійснюються в порядку, при якому потреби агропромислового комплексу та інших галузей, задовольняються першочергово і в повному обсязі.

Організаційно-управлінська функція сільських територій гарантується Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [5], де первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень визнається територіальна громада села (селища).

Зазначеним Законом передбачається здатність територіальної громади самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення. Систему місцевого самоврядування сільських територій формують: територіальна громада; сільська (селищна) рада; сільський (селищний) голова; виконавчі органи сільської (селищної) ради; районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси.

Місцеве самоврядування сільських територій здійснюється на принципах: народовладдя; законності; гласності; колегіальності; поєднання місцевих і державних інтересів; виборності; правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності в межах законних повноважень; відповідальності перед територіальними громадами їх органів та посадових осіб; державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування [5].

Згідно законодавства [6], на органи місцевого та регіонального самоврядування і місцеву державну адміністрацію покладаються функції розпорядника цільових державних централізованих капіталовкладень у соціальну сферу села. Вони несуть однакову відповідальність з іншими учасниками інвестиційного процесу за цільове та ефективне їх використання.

Природно-відтворювальна функція сільських територій зумовлена природними відтворювальними процесами їх складових. Вона ґрунтується на тому, що постачає для виробництва та споживання необхідні природні ресурси, які знаходяться у відкритому доступі, спільному користуванні місцевої територіальної громади та приватному володінні її громадян. Природне навколишнє середовище сільських територій – земля, вода, повітря – використовуються в аграрному виробництві, де економічні та природні відтворювальні процеси тісно пов'язані між собою. При цьому економічні результати господарювання значною мірою визначаються умовами функціонування рослинного та тваринного світу. Крім виробничої функції, природне середовище сільських територій використовується для демографічного відтворення населення, відпочинку та оздоровлення [18, с. 82].

Рекреаційно-оздоровча функція сільських територій належить до базових. Її підґрунтям виступає, з одного боку, вироблена продукція, що вирішує як

продовольчу, так і оздоровчу функцію, а з іншого – рекреаційна діяльність сільської громади, яка може використовувати в цих цілях антропогенні та історичні ресурси, природні ландшафти, рослинний і тваринний світ, водні ресурси, пасовища, сінокоси, лісові масиви, сільські населенні пункти. До певної міри рекреаційно-оздоровчу функцію виконує власне сільська праця, що пов'язана з фізичними навантаженнями біля землі, тісними контактами з природним середовищем, рослинами та свійськими тваринами.

Культурна функція сільських територій витікає з тієї сукупності матеріальних та духовних цінностей, що була створена вітчизняним селянством протягом його існування. Тому культурна функція, з одного боку, опирається на соціально-економічний рівень аграрного виробництва, а з іншого – на здобутки, що служать задоволенню духовних потреб як селян та сільської громади, так і всього суспільства й людства. Сучасний проблемний характер здійснення культурної функції сільських територій зумовлена соціально-економічним занепадом села та культурною кризою [18, с. 87].

Висновки з проведеного дослідження. Отже, враховуючи все вищевикладене, можна зазначити, що сільські території являють собою місцевість з розташованими на ній сільськими населеними пунктами, об'єктами виробничої та соціальної інфраструктури й населенням. Водночас на сільські території покладено виконання таких функцій, як економічна, соціальна, демографічна, виробнича, організаційно-управлінська, природно-відтворювальна, рекреаційно-оздоровча та культурна функції, систематичне виконання яких в подальшому сприятиме стійкому соціально-економічному розвитку сільських територій, як багатофункціональної системи.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови [редактор В.Т. Бусел] – Видавництво : Перун, 2005. – 1728 с.
2. Гончаренко І.В. Ретроперспектива формування сільських територій регіонів України / І.В. Гончаренко / Регіональна економіка. – 2008. – № 3. – С. 204–209.
3. Газуда С.М. Розвиток сільських територій : досвід ЄС / С.М. Газуда // Економіка АПК. – 2008. – № 7. – С. 23–28.
4. До питання сталого розвитку сільських територій [Текст] / М.І. Малік // Економіка АПК : Міжнародний науково-виробничий журнал. – 2008. – № 5. – С. 51–55.
5. Закон України «Про місцеве самоврядування» / Верховна Рада України. – Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 1997 р. – № 24 (Бібліотека офіційних видань).
6. Закон України «Про пріоритетність соціального розвитку села та АПК в народному господарстві» / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 1990 р. № 45. – 602 с.
7. Єрмоленко В.М. особливості формування категорії «сталий розвиток сільських територій». [електронний ресурс]. Доступний з http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/nvnau_grav/2010_156/10evm.pdf.
8. Лісовий А.В. Державне регулювання розвитку сільських територій: [монографія] / А.В. Лісовий. – К. : Дія, 2007. – 400 с.
9. Лисенко Л.В. Особливості становлення самоуправління на сільських територіях / Л.В. Лисенко // Вісник аграрної науки – 2009. – 5 – С. 74.
10. Мамонова В.В. Методологія управління територіальним розвитком : монографія / В.В. Мамонова. – Х. : Вид-во ХарДІУ «Магістр», 2006. – 196.
11. Мельник С.І. Соціально-економічні проблеми відтворення та ефективність використання ресурсного потенціалу села / С.І. Мельник. – К. : ННЦ ІАЕ, 2004. – 342 с.
12. Павлов О.І. Сільські території: теоретико-методологічні засади дослідження / О.І. Павлов // Регіональна історія України. Збірник наукових статей. Випуск № 3, 2009. – С. 113–132.
13. Прокопа І. Сільські території України : дослідження і регулювання розвитку / І. Прокопа // Економіка України. – 2007. – № 6. – С. 50–59.

14. Славов В.П., Коваленко О.В. Економіко-енергетична система сталого розвитку сільських територій / В.П. Славов, О.В. Коваленко // Вісник аграрної науки. – 2007. – № 9. – С. 68–71.
15. Талавиря М.П. Організаційно-економічний механізм державної підтримки розвитку сільських територій: дис. д.е.н: спец. 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» / М.П. Талавиря; Національний університет біоресурсів та природокористування України. – К., 2011. – 458 с.
16. Трегобчук В.М. Актуальні проблеми сталого розвитку сільських територій / В.М. Трегобчук // Соціально-економічні проблеми розвитку українського села і сільських територій: Сьомі річні збори Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників, Київ, 9-10 лист. 2005 р. – С. 69–76.
17. Шаповал П.Д. Сільськогосподарський регіон у системі управління розвитком економіки / П.Д. Шаповал // Вісник УАДУ при Президентіві України. – 2002. – № 4. – С. 72–76.
18. Щербатюк В.В. Функції сталого сільського розвитку / В.В. Щербатюк // Вісник аграрної науки. – 2008. – № 7 – С. 75–78.
19. Уркевич В.Ю. Про категорію «сталий розвиток сільських територій» / В.Ю. Уркевич // Сучасне земельне, аграрне, екологічне та природно ресурсне право: актуальні проблеми теорії та практики: Міжнародна науково-практична конференція (22 травня 2010р.). – Біла Церква : БНАУ, 2010. – С. 24–26.
20. Якуб К.І. Трудовий потенціал сільських територій / К.І. Якуб // Вісник аграрної науки – 2008. – № 3 – С. 115–119.

УДК 515.2

Дзюба Р.Е.
аспірант

Луганського національного аграрного університету

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СИРОВИННОЇ БАЗИ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Стаття присвячена сучасним проблемам виробництва м'ясної галузі. Визначено, які має слабкі місця сировинна база м'ясопереробних підприємств в Луганській області. Запропоновано фактори щодо стимулювання розвитку сировинної бази.

Ключові слова: тваринницька галузь, м'ясне виробництво, Луганська область, якість, сировинна база, м'ясопереробне підприємство, аналіз діяльності.

Дзюба Р.Э. ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ СЫРЬЕВОЙ БАЗЫ МЯСОПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИХ ПРЕДПРИЯТИЙ В ЛУГАНСКОЙ ОБЛАСТИ

Статья посвящена современным проблемам производства мясной отрасли. Определены слабые места сырьевой базы мясоперерабатывающих предприятий в Луганской области. Названы факторы, которые приводят к стимулированию развития сырьевой базы.

Ключевые слова: животноводческая отрасль, мясное производство, Луганская область, качество, сырьевая база, мясоперерабатывающее предприятие, анализ деятельности.

Dzyuba R.E. PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF RAW BASE OF THE MEAT-PROCESSING ENTERPRISES IN LUGANSK REGION

The article is devoted to contemporary problems of meat industry. Which identified weaknesses resource base meat processing plants in the Luhansk region. Proposed factors that stimulate the development of the resource base.

Keywords: animal husbandry the industry, production of meat, Lugansk region, the quality, resource base, the meat processing plant, analysis activities.

Постановка проблеми. Проблеми сировинної бази м'ясопереробних підприємств знаходяться у кризі українського тваринництва, що характеризується зниженням виробництва м'яса. Дефіцит м'ясної сировини покривається за рахунок імпорту, що ще більш заважає розвитку вітчизняному тваринному виробництву. Аби наситити ринок за рахунок вітчизняного м'яса, необхідно збільшити обсяги виробництва у декілька разів, що неможливо здійснити без державної підтримки галузі. Одним із головним завданням сільськогосподарського виробництва, і зокрема, перед тваринницькою галуззю, є забезпечення населення в достатній кількості повноцінними продуктами харчування. М'ясна галузь має важливе значення в структурі харчової промисловості і продовольчої безпеки України. Забезпечення раціону живлення українців якісною і доступною продукцією тваринного походження, та зокрема м'ясом, на сьогоднішній день є пріоритетним завданням державної політики. Тому проблеми виробництва м'яса вітчизняними товаровиробниками у наш час мають актуальне значення.

Аналіз останніх досліджень. Складність і комплексність проблем виробництва м'яса вітчизняними това-

ровиробниками привертають увагу науковців, фахівців України. Помітний внесок у розробку наукових, методологічних та методичних питань цих аспектів проблеми зробили вітчизняні вчені П.Т. Саблук, В.Я. Месель-Веселяк, В.Г. Ткаченко, Ф.О. Ярошенко, Д.Д. Чертков, В.І. Богачев, Н.Г. Копиць та інших вчених. Ними досліджувались питання обґрунтування напрямів розвитку галузей м'ясного тваринництва, взаємовідносин між суб'єктами м'ясопродуктового підкомплексу, економічної ефективності різних технологій тваринництва в ринкових відносин тощо. Проте проблеми виробництва тваринництва потребують подальшого дослідження та рішення, тому що це не тільки важлива державно-економічна проблема, але і соціально-політичне завдання, вирішення якого спрямоване на надійне забезпечення населення продуктами харчування.

Постановка завдання. Останній час склалася скрутна ситуація, яка привела до скорочення сировинної бази у м'ясопереробному комплексі. В результаті сталося значне зниження об'ємів виробництва яловичини, свинини, та м'яса птиці. Тому необхідно зробити аналіз проблеми виробництва м'яса вітчизняними товаровиробниками та визначити висновки.